

Euskararen unibertsoa. Jardunaldiak

Burrumba handia sortu du martxoko 7-8an, Miramar jauregian, ospatu den Euskararen unibertsoaren Jardunaldiak. Jardunaldi hauek ez dira bat batean sortu, aitzitik prozesu baten ondorio izan dira.

1966ko otsailean, euskararen garapen ildoek kezkaturik 30 pertsona bildu ziren Miramar jauregian. Euskararen gizarte erakunde nagusietako arduradunak ziren gehienak (AEK, IKA, UEU, UEMA, EKB, EHE, Egunkaria, Elkar-Zabaltzen, Bertsozale Elkartea, Idazle Elkartea, EIZIE, Herri irratia, UZEL, Elhuyar, Jakin, Hik Hasi aldizkaria, Euskara Elkar-teak....., baita unibertsitate, irakaskuntza eta herrietako elkar-teetako kideak ere, baina maila pertsonalean jardun zuten denek. Eztabaida eta elkarlanean urratsak emateko premia nabarmendu zen. Talde Eragile bat sortu zen ildo hauek martxan jartzeko.

Talde Eragileak hiru ildo lantzen zituen: pentsamendua, eragin soziala, eta plangintza. Lan egitasmo bat osatu ere egin zuen: Jardunaldiak antolatzea eta hortik hiru lan ildoak abiaraztea.

1966ko maiatzean bigarren bilerara nagusia egin zen Miramarren, euskalgintzako 100 bat pertsona bilduz, eta egitasmo hau burutzeko onetsi zen. Hala, Jardunaldietarako hiru txostenak (ildoetako dagozkienak) lantzeko taldeak sortu ziren, bai eta Jardunaldiak antolatzeko lan taldeak ere. Talde hauek lanean jardun dute azken sei hilabeteetan.

Prozesu honen fruitu dira jardunaldien egitasmoa eta hiru txostenak: 1.- Euskal Unibertsoaz gogoeta, 2.-Euskararen Normalkuntzarako ikuspuntu sozialeko Plangintza Orokor baten proposamena, eta 3.- Eragin Soziala antolatzeko proposamena.

Proposamenaren arabera larre-hun lagun elkartu ziren martxoak 7 eta 8an, Miramar jauregian: 18 Arabatik, 86 Bizkaitik, 138 Gipuzkoatik, 11 Lapurditik eta 36 Nafarroatik.

Jardunaldiak, adierazitako hiru ildoetan bereizi ziren Euskararen Unibertso gogoetaz delakoetik hasita, zedarriak definituaz: "Euskararen unibertsoa euskaraz egin, berregin eta sozializatzen den kultura eta gizarte da".

Euskararen unibertsoa "anitz eta desberdina" da eta nahiz "gizarteko erabakigileek ez dioten euskal komunitateari unibertso izaera aitortzen eta erdal unibertsoen zati edo kategoria legez tratatzen dute".

Iñaki Zabaleta txostengilearen iritziz, "txostena, lehendabizi, euskararen komunitatearentzat da, geure burua argitu eta geure ideiak berritzeko. Gero, bigarren fase bat etorriko da, eta fase horretan erdaldunei zabaldu behar diegu txostena, haiek ere ezagutu dezaten. Hala ere, gure asmoa ez da gizarte erabakigileek gogoeta hori barneratu eta onartzea, baizik eta ezagutzea eta, alde horretatik, euskararen aldeko jarreran izatea.

Jardunaldien lehenetariko asmoa da "Euskararen Plangintza Orokorra" egitea. Horregatik 1988 amaieran Plangintza Orokorri buruzko Kongresua egin nahi da, honako arloak gogoan izango direlarik: familiako harremanak, hezkuntza, ikerketa eta gazteria, administrazio publikoa, hedabideak eta kulturgintza, lan arloa, osasun eta gizarte zerbitzuak, harreman instituzionalak eta sozialak, euskara batuetaren zabalpena eta azterketa soziolinguistikoa. Plangintza orokor honek "Administrazioekiko lankidetzat lortzen saiatzea oso garrantzitsua da, hala nola administrazio ezberdinek beren planei ekitea eta plan horien arteko uztarketa ematea ere. Administrazioak inplikatzeko ez lortzeak, berriz, ez luke aitzakia izan behar euskalgintzak bere plangintzari ez ekiteko. Izateko-

tan, gainera, gizarte ekimenaren partetik Plangintza Orokorri ekitea izan daiteke administrazioak ere Plangintzara eragiteko modurik eraginkorrena".

Guzti honek "Euskararen Gizarte Kontseilua" sortzea proposatzen du, honako eginkizunak atxikiaz: euskalgintzaren ahotsa izan eta eragin soziala bideratzea; euskalgintzaren proiektu eta auzi nagusiak aztertu eta burutzea; eta euskararen normalizatzarako ikuspuntu sozialeko plangintza orokorraren prozesua zuzentzea". "Taldea Eragileak", hilabete baten buruan, Euskararen Gizarte Erakundeak gonbidatuko ditu Euskararen Gizarte Kontseilua antolatzeko prozesuaz arduratuko den Batzorde Eratzailean esku hartzera. Batzorde Eratzaile horrek, ahal dela, ekainaren bukaerarako burutuko du antolaketa prozesua, eta orduan, Euskararen Gizarte Erakundearen Kontseilua sortuko da bere estatutu eta egitasmoarekin".

Baikortasuna izan zen Jardunaldiaren bilakaeran ta amaieran nagusi, nahiz ez den, oraingoz miraririk espero baina baliagarria izan "euskarazko kultur produkzioa aro edo ate berri baten aurrean dagoela oharrezko".

Lutxo Egiak IVAP-en esango digunez: "Euskararen gizarte erakunde askoren kideek proiektu sendo baten aldeko apustua egin dute. Geroak erakutsiko du nola mamitzen den eta zertangeratzen den. Proiektuak ez du Euskal Herriko erakundeen bizkar bizi behar, noski; bainba instituzioek gogoe-

ta egin beharko dute euskararen egoerari ekan diezaioketenaren inguruan.

Orain, berriz, aurrera egiteko tenorea da. Poliki-poliki ibili

beharra dago, pausoak kontuz eman, zuhur jokatu, baina, beti ere, kontuan izanik aurrerantz joan behar dela, garai berri batean sartzeaz gaudela.

G.E.